

www.vg.no

kultur / kunst & trend

Anne-Karin Furunes:
«Dialogue with Light»
Trondheim kunstmuseum,
Trondheim, 23/6 – 22/8

TRONDHEIM (VG)
Anne-Karin Furunes'
bilder suger blikket til
seg. Utstillingen i
Trondheim Kunst-
museum er betagende
vakker. Og litt farlig.

Denne anmeldelsen burde
vært skrevet med blindeskrift

– følsomhetens alfabet. Og det er akkurat der jeg er nå, midt i de finstemte opplevelsene av Anne-Karin Furunes' tusenvis av hull i de perforerte lerrete-

ne. Ark med blindeskrift kan oppleves abstrakte. Samtidig formidler de historier og direkte møter for den som kjenner koden. På samme måte er Furunes' bilder meningsbæ-

rende til tross for at de er bygd opp av et mønster som tilsynelatende mangler mening. Ved hjelp av rasterteknikk slik vi kjenner det fra avisfoto, skaper hun bilder som først trer frem for vårt øye når vi har en viss avstand til bildene.

Motivene er i all hovedsak portretter. Tett beskåret rundt ansiktet og med direkte,

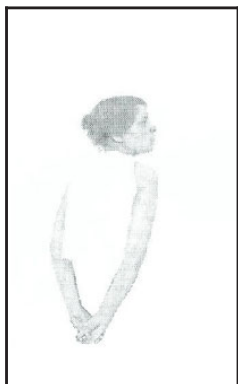
Hull som

TEGNING:

Når Anne-Karin Furunes eksperimenterer med formatet, kan motivet fremstå nærmest som en tegning. «Sara» er fra 2004.

Foto: ANNE-KARIN FURUNES/TRONDHEIM KUNSTMUSEUM

BLOMSTER:

Dette blomsterbildet på aluminiumsplater er en forstudie til utsmykningen i Wer gelands hus ved Eidsvollsbygningen.

Foto: ANNE-KARIN FURUNES/TRONDHEIM KUNSTMUSEUM

DIREKTE

BLIKK: «Portraits of Pictures/Portrait 40» (2009) er utstillingens hovedbilde. Det måler 3 ganger 4,5 meter og henger strategisk plassert i overlyssalen i Trondheim Kunstmuseum.

Foto: ANNE-KARIN FURUNES/TRONDHEIM KUNSTMUSEUM

gir verdighet

borende blikk. Hun har også laget varianter med dobbelt-eksponeringer og ulike vinkler, samt blomster, trær og skylandskap.

Titler og motiv avslører ingen ting om de portrettede menneskenes bakgrunn. Men det er noe i alvoret som pirrer vår intuisjon. De fleste bildene er hentet fra ulike arkiv som har hatt en eller annen

form for sosial og/eller politisk regulerende funksjon. Dette er deler av vår felles historie det ikke er noen grunn til å være stolt av, og Anne-Karin Furunes' bilder bringer dette frem i dagen på en måte som gir disse stigmatiserte menneskene deres verdighet tilbake.

Publikum behøver ikke å kjenne forhistoriene for å ha

en estetisk opplevelse, men når vi får kunnskap, utvider det opplevelsen på en måte som åpner for uante dimensjoner. Dette gir også perforeringsteknikken mening.

Gjennom valg av teknikk refererer Ann-Karin Furunes til en lang rekke av modernistiske utøvere i kunsthistorien. Det er vel og bra, men først og fremst gir teknikken mening fordi den er så fysisk og brutal. Perforeringen, det å slå hull i lerretet, er å utøve vold. Gjennom den fysiske handlingen bygges det opp en symbolsk kraft som utligner den vold som er blitt utøvd mot de portrettede menneskene.

Trondheim Kunstmuseum viser med sin montering at det har forstått den sprengkraften som ligger i Anne-Karin Furunes' bilder. Men når det først gir henne en retrospektiv utstilling, burde hun fått hele andre etasje. Nå brukes to saler til nye innkjøp, og den amputasjonen koster utstillingen en sekser på terningen.

Kunsten og publikums opplevelse utsettes nesten for den samme vold som bildene eksponerer.

Lars Elton
ANMELDER

BESTSELGER: Anne-Karin Furunes er en av de norske kunstnerne som har gjort det aller best i utlandet de siste årene. Foto: LARS ELTON

Gjør suksess med HULL

Av BØRRE HAUGSTAD

Hun har portrettert «idioter» og «perverse» og smykket ut fra Sydney til Stockholm. Anne-Karin Furunes gjør internasjonal suksess.

Da en av verdens ledende arkitekter, Norman Foster, som tegnet Pompidou-senteret i Paris, tegnet det nye bygget til Deutsche Bank i Sydney i Australia, ble utsmykningen til Anne-Karin Furunes (49) valgt.

Kroner og øre

– Anne-Karin Furunes er ingen bløff. Hun får store oppdrag og selger alt på viktige kunstmesser som Art Basel, sier Ben Fria, hennes gallerist i Norge. Med Furunes er det ingen «luftige ord», hennes suksess kan måles i «kroner og øre», som Fria sier.

Det er en kjensgjerning at da hun solgte 13 malerier på Art Basel, med priser opp til 360 000 kroner, så var det mer enn alle de andre norske kunstnerne solgte til sammen.

I utlandet har hun egne gallerier, og har hatt separatutstillinger verden rundt, som i Helsinki, Sydney, Roma, Venezia, Stockholm og New York.

Nylig vant Furunes konkurransen om utsmykning av Stockholms Tunnelbana, stasjonen Skogskyrkogården.

Perforert

Det særegne ved maleriene til Anne-Karin Furunes, er at de forandrer seg når du beveger deg.

Hun har utviklet en helt egen teknikk, en perforeringsteknikk, hun gjennomhuller bildene, slik at lys slipper inn i og gjennom bildet på ulike måter, avhengig av din posisjon.

– Å se et av mine bilder skal være en hendelse, noe de som ser på deltar i, sier Anne-Karin Furunes.

– Så mitt maleri blir til, fremkalles i ditt øye, når du for eksempel vandrer langs et stort maleri som det på Nationaltheatret T-banestasjon i Oslo, sier hun.

På den måten gjør hun sine bilder til en del av rommet. Ikke så merkelig kanskje, siden Furunes utdannet seg til arkitekt, før hun ble kunstner.

Anti-maleri

– Anne-Karin Furunes tilhører de unge, norske kunstnerne som begynte med det fotobaserte maleriet, som kom for fullt på 1990-tallet, sier Øystein Ustvedt på Nasjonalmuseet.

Han kaller det en «anti-maleri-impuls». Trenden var å lage bilder «på en mekanisk måte», ved å bruke foto, avtrykk og stempel, ikke bare de vanlige maleriske strøkene og gestene.

Et av de store forbildene for disse kunstnerne, var tyske Gerhard Richter, som i dag fort vekk får over 50 millioner kroner for sine beste malerier.

– Det som skiller Furunes fra generasjonen med Mari Slaattelid, Steinar Jakobsen og Torbjørn Sørensen, er metoden hun velger, det at hun ødelegger lerretet, gjennomhuller det, og på den måten åpner det for omgivelsene, sier Ustvedt.

– Slik blir betrakterens bevegelser en del av bildet, som med lyset fra hullene får fine bevegelser. Jeg synes hennes utsmykning av Nationaltheatret T-banestasjon står seg godt som en av de mer vellykkede offentlige utsmykningene i Norge, sier han.

– Men man kan spørre seg om det hun jobber med egentlig er maleri. Det er jo ikke det, sier Ustvedt.

– Er det skulptur, da?

– Hun utvider i hvert fall rammene for hva vi tradisjonelt forstår som maleri. Hun

uttrykker seg i et slags grenseland mellom de etablerte kategoriene. Maleri i tradisjonell forstand kan vi vel vanskelig si at det er, sier Øystein Ustvedt.

«Perverse» og «idioter»

Furunes jobbet lenge med fotografier fra fotoalbum og glemte arkiver. Etter at hun i forbindelse med morens død brukte et familiealbum, ble hun interessert i fotoarkiv.

Storselger stiller ut i hjemlandet

Det brakte henne til et arkiv i Finland med bilder av en hemmelig, rød kvinnehær som kjempet mot sosial urettferdighet under borgerkrigen i landet i 1918, og et hemmelig rasearkiv i Norge over såkalte «mindreverdige» mennesker som skulle steriliseres. Fra dette biologiske rasearkiver plukket hun ut kvinner som enten var jøder, sigøynere eller homoseksuelle, og portretterte dem.

«I de nye bildene til Anne-Karin Furunes fikk disse ofrene for rasehygiene og blind undertrykking med karakteristikk som «idiot», «perverse» og «samfunnsbyrde» igjen sin verdighet, og minnet oss om at det humanistiske idealet bør styre måten vi tenker og handler på», skriver den finske kunsthistorikeren Maaretta Jaukkuri i den nye boken «Dialogue with Light», som er laget til utstillingen i Trondheim Kunstmuseum.

Fakta

De siste årene har Anne-Karin Furunes (49) hovedsakelig vært opp-tatt med prosjekter i utlandet. Foruten deltagelse i Art Miami, Art Basel og Armory Show i New York, har hun hatt separatutstillinger i Helsinki, Sydney, Roma, Venezia, Stockholm og New York.

Nylig vant hun konkurranse om utsmykning av stasjonen Skogskyrkogården på Stockholms Tunnelbana. Hun har også blitt bedt om å lage et stort maleri for å profilere Västärås Museum.

I tillegg til Nasjonalmuseet er hennes malerier kjøpt inn av en rekke utenlandske museer, fra New York til Beijing.

Utstillingen hennes i Trondheim Kunstmuseum varer til 22. august.

KONFIRMASJON DIAMANTER GULL SØLV

VÅRE PRISER ER ALLTID OPPTIL

50%

BILLIGERE ENN TILSV. HOS GULLSMED

BUNADSØLV

Stort utvalg til gode priser!

Hjertesølje ca. 8,5 cm lang

490,-

DIAMANT-ØREPYNT

	Tidl. nypris	NÅ
0,12 ct	3850,-	2350,-
0,38 ct	12500,-	7500,-
0,68 ct	30850,-	18500,-

MANSJETTKNAPPER

Hvitt gull m. onyx og diamant

Tidl. nypris 8270,- NÅ 4965,-
Mange modeller

SØLVRAMMER

Stort utvalg av rammer i sølv

Bildestr. 13x18 cm

NÅ 1435,-

Åpent: 10.00-15.00
torsd. 10.00-17.30
Lørdag lukket

Esaias Solberg & Søn
Etbl. 1849

Kirkeristen v/Storgaten Oslo

www.esaias.no